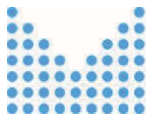

Stanovisko OBP k postupu obecní policie v případě zjištění řidiče pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; součinnost s Policií České republiky

Pokud strážník obecní policie zjistí u řidiče, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, podle § 118a odstavce 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), je povinen přivolat Policii České republiky a řidič je povinen setrvat na místě do jejího příchodu.

V minulosti byly zjištěny následující reakce ze strany Policie České republiky, zejména pak Služby pořádkové policie, ale i Služby dopravní policie:

- a) sdělení, že příslušníci útvaru Policie České republiky se na inkriminované místo nedostaví, neboť policejní útvar nedisponuje žádným „volným“ policistou (v tomto případě nezbyvá strážníkovi než setrvat na místě s řidičem i několik hodin a vyčkat momentu, kdy Policie České republiky případně dorazí, čímž může dojít ke zpochybnění výsledků orientačního vyšetření provedeného strážníkem a k jeho eliminaci z výkonu pracovní činnosti po dobu, kdy je nucen setrvat na místě),
- b) odmítnutí výjezdu Policie České republiky, pokud strážníky zjištěná výše obsahu alkoholu v organismu řidiče nedosáhne 1 ‰ (orientační hranice pro naplnění skutkové podstaty trestného činu – v tomto případě tedy může dojít k situaci, kdy např. podnapilý řidič může pokračovat v jízdě a tedy ohrozit zdraví a život svůj, přepravovaných osob, ale zdraví a životy dalších účastníků provozu na pozemních komunikacích) nebo v případě, kdy osoba řídí motorové vozidlo, aniž by byla držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel,
- c) příjezd hlídky Policie České republiky na místo a po zjištění situace podle bodu b) „vyslovení zákazu další jízdy“ avšak s odmítnutím pokračovat v zákroku (resp. jej dokončit) s odkazem na nenaplnění skutkové podstaty trestného činu ze strany řidiče (i v tomto v tomto případě rovněž může dojít k situaci, kdy např. podnapilý řidič může pokračovat v jízdě a tedy ohrozit zdraví a život svůj, přepravovaných osob i dalších účastníků provozu na pozemních komunikacích); dle názoru Policie České republiky by měla obecní policie provádět další úkony sama, když řidič odmítne podrobit se lékařskému vyšetření odběrem krve, ale i v případě, že řidič toto neodmítne,

- d) údajný výskyt případů, kdy hlídka Policie České republiky na místo pouze přijela s tím, že ustanovení § 118a odst. 4 zákona o silničním provozu jí ukládá toliko na místo dorazit, ale nikoli již provádět jakékoli další úkony, načež místo zase opustila; vyskytly se i případy, kdy Policie ČR ani dokonce podnapilému řidiči samotnou další jízdu nezakázala.

Výsadní postavení Policie ČR v oblasti dohledu nad provozem na pozemních komunikacích vyplývá z § 1 zákona č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, z § 124 odst. 11 a 12 zákona o silničním provozu, zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích atd.

Obecní policie zdaleka nedisponuje takovým rozsahem povinností a oprávnění v předmětné oblasti, jako je tomu u Policie ČR. Z toho a z výše uvedeného vyplývá, že obecní policie nemůže nikdy suplovat činnost Policie ČR i v provozu na pozemních komunikacích, ani nemůže samostatně vykonávat některé činnosti na daném úseku, neboť k tomu nemá zákonné oprávnění.

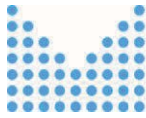
Jedná se m. j. o aplikaci § 118a zákona o silničním provozu. Zmíněné ustanovení upravuje institut zabránění v jízdě. Toto oprávnění svědčí pouze Policii ČR, nikoliv obecní policii – viz odst. 5 cit. ustanovení.

Nejenom v případech uvedených v § 118a odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu je třeba, na straně Policie ČR, připomenout i § 10 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.

Jinými slovy, pokud je nějaký úkol, povinnost, oprávnění svěřen zákonem Policii ČR, tato musí konat z moci úřední a věc „vyřešit“ (samozřejmě, pokud jí v tom např. nebrání plnění naléhavějšího úkolu v oblasti vnitřní bezpečnosti).

Policie ČR má tedy v případě, že řešení situace spadá do její kompetence, povinnost dostavit se na výzvu kohokoliv, tedy i obecní policie na místo, kde došlo ke spáchání protiprávního jednání (pokud jí v tom objektivně nebrání plnění jiných naléhavějších úkolů), zahájit prvotní zákrok/úkon/jiné opatření – např. zabránit v jízdě řidiči motorového vozidla – a věc dokončit při respektování příslušných ustanoveními zákona o silničním provozu, tabákového zákona, zákona o přestupcích, zákona o Policii ČR a d., protože nikdo jiný za tento bezpečnostní sbor, tak činit nemůže.

V dané souvislosti připomínáme rozhodnutí Ústavního soudu ve věci ústavní stížnosti sp. zn. IV. ÚS 488/01 ze dne 11. 7. 2002, týkající se nečinnosti správního orgánu, jenž je stejně jako Policie ČR orgánem veřejné moci, ze kterého vyjímáme:

Oficiální výrok ÚS:

„ ... Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR slouží státní moc všem občanům. Další část tohoto ústavního ustanovení, hovořící o tom, že tuto moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, nelze chápat jako volnou úvahu státních orgánů, zda tak učiní či nikoliv, ale naopak jako povinnost tuto moc uplatňovat tam, kde je to nezbytné. ...“.

Aktuálním právním titulem pro spolupráci obecní policie a Policie ČR jsou zejména § 1 zákona o obecní policii a § 16 zákona o Policii ČR. Jedná se o ustanovení, která výhradně vymezují subjekty, které spolupracují s obecní policií při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, resp. v případě ustanovení zákona o Policii ČR stanoví nástroje a mechanismy, na jejichž základě probíhá spolupráce obce, obecní policie a Policie ČR

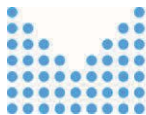
Ustanovení § 6 odst. 3 zákona o obecní policii jasně vymezuje, v jakém rozsahu je strážník oprávněn poskytovat pomoc tomu, kdo o ni požádá, tedy i Policii ČR.

Žádným z výše uvedených ustanovení však není založeno oprávnění Policie ČR resp. obecní policie, delegovat vzájemně své povinnosti a oprávnění z jednoho na druhý orgán veřejné moci. Nepřichází proto v úvahu jakési „svěření“ výkonu pravomoci jedné instituce na druhou.

Proto každý z uvedených orgánů veřejné moci má ze zákona povinnost vykonávat svoji působnost samostatně. Tomu svědčí i skutečnost, že povinnosti a oprávnění příslušníka Policie ČR a strážníka obecní policie nejsou zdaleka totožná.

Rovněž tak je nutno důrazně připomenout, že obec ani její orgány (včetně obecní policie) nejsou orgány činnými v trestním řízení. Podle § 69 zákona o Policii ČR policista m. j. před zahájením úkonů trestního řízení z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu jiné osoby anebo orgánu za účelem získání poznatků o trestné činnosti vyhledává, odhaluje, a je-li to třeba, i dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. V rámci činnosti podle předchozí věty je povinen předcházet trestné činnosti. Dále pak policista při výkonu uvedených činností postupuje podle zákona o Policii ČR, za využití oprávnění a prostředků v něm uvedených.

Pokud tedy dojde k tomu, že strážník se na místo spáchání protiprávního jednání dostaví jako první a vyhodnotí (v rozsahu svých znalostí odpovídajících stanovené odborné způsobilosti), že se může jednat o spáchání trestného činu, musí přivolat Policii ČR. Nicméně strážník není ze zákona tím, kdo odhaluje, kvalifikuje a koná (s určitými výjimkami – např. § 76 odst. 2 trestního řádu) v rámci trestního práva. Jinými slovy je nepřipustné a v rozporu s právním řádem České republiky, aby obecní policie například na základě výzvy Policie ČR na místě zjišťovala, zda „oznámené“ protiprávní jednání má či nemá znaky trestného činu a konala dle trestního zákoníku a předpisů souvisejících.

Samozřejmě v rámci odhalování přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce obecní policie koná samostatně, nicméně i v tomto případě je nutno dodržovat zásadu jednotnosti řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, kdy ten orgán, který oznámení přijme (odhalí protiprávní jednání) musí i konat. Pokud není příslušný k vyřízení oznámení či žádosti, existují právní nástroje, které umožňují věc postoupit příslušnému správnímu orgánu.

Z faktického hlediska opakovaně připomínáme zásadu jednotnosti řízení, tedy, že v případě oznámení skutečnosti, k jejímuž projednání je příslušný orgán veřejné moci, musí konat právě tento orgán.

V neposlední řadě je nutno vzít v potaz i efektivnost výkonu služby zmíněných orgánů veřejné moci, zejména z pohledu personálního i materiálního. Je navýsost nepřipustné, aby dva orgány veřejné moci, i v případě, kdy disponující obdobnými oprávněními vykonávaly společně, v rámci jednoho případu, na jednom místě výkon takového oprávnění.

Závěr:

Jak je uvedeno výše, OBP zastává právní názor, že obecní policie a Policie ČR musí své povinnosti a oprávnění vykonávat samostatně.

Pokud tedy už jsou dány podmínky dle § 118a odst. 4 zákona o silničním provozu, strážník je povinen přivolat na místo Policii České republiky. Pouze policista je oprávněn zabránit řidiči v jízdě, zjistit, zda jeho protiprávní jednání má či nemá znaky trestného činu a i v případě, že se nepotvrdí podezření, že byl spáchán trestný čin, dokončí úkony již Policie ČR v duchu zásady jednotnosti řízení podle správního řádu. Tedy zajistí převoz řidiče do zdravotnického zařízení k provedení vyšetření a/nebo eventuálně provede úkony nezbytné k objasnění, zadokumentování přestupku a jeho následného oznámení příslušnému správnímu orgánu, a to nehledě na skutečnost, že k provedení úkonů je oprávněna i obecní policie.

15. 7. 2021